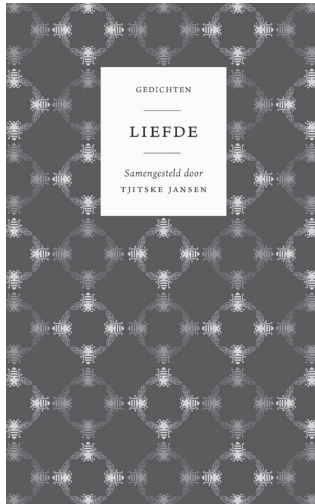

ROUW

OVER DE SAMENSTELLER

Hagar Peeters brak in 1997 door als rapdichter en studeerde daarna cum laude af in de cultuur-, mentaliteits- en ideeëngeschiedenis vanaf de Verlichting. Haar dichtbundels en non-fictie werden meermaals bekroond. In 2005 werd ze verkozen tot Jeugddichter des Vaderlands door Nederlandse en Vlaamse scholieren. In 2009 stond ze op de shortlist van de Dichter des Vaderlands-verkiezing. De gedichten van Hagar Peeters worden gezongen door Wende Sniijders, Van Dik Hout en Herman van Veen. Haar in 2015 verschenen debuutroman *Malva* werd bekroond met de Gouden Boeken- uil en is in zes talen vertaald. Haar meest recente dichtbundel is *De schrijver is een alleenstaande moeder*.

OOK IN DEZE REEKS VERSCHENEN

Rouw

GEDICHTEN

Samengesteld door Hagar Peeters

2021

DE BEZIGE BIJ
AMSTERDAM

De uitgever heeft getracht alle rechthebbenden van de in deze bloemlezing opgenomen gedichten te achterhalen. Zij die desondanks menen aanspraak te kunnen maken op deze rechten, kunnen zich tot de uitgever wenden.

Copyright © 2021 de afzonderlijke dichters
Copyright samenstelling © 2021 Hagar Peeters

Omslagontwerp Moker Ontwerp

Vormgeving binnenwerk Aard Bakker

Druk Wilco, Amersfoort

Bindwerk Abbringh, Groningen

ISBN 978 94 031 1861 1

NUR 306

debezigebij.nl

Bij de productie van dit boek is gebruikgemaakt van papier dat het keurmerk van de Forest Stewardship Council (FSC®) mag dragen. Bij dit papier is het zeker dat de productie niet tot bosvernietiging heeft geleid.

INHOUD

- 9 LAMENTO – Remco Campert
- 11 *(Ze vertelt:) je merkt het niet eens aan dat het gebeugen –*
Tonnus Oosterhoff
- 13 EEN HERDENKING – Lieke Marsman
- 14 BOEGBEELD – Ingmar Heytze
- 15 MAAK MIJN MOEDER – Ramsey Nasr
- 16 OMEN – Tommy Wieringa
- 17 HOL GENOEG OM EEN ECHO TE VERBERGEN – Marieke
Lucas Rijneveld
- 20 KORRELTJIE SAND – Ingrid Jonker
- 21 *ER IS EEN POT* – Erik Jan Harmens
- 22 K, IV, KLINIEK – Luuk Gruwez
- 23 WAT IK MOCHT: – Vrouwkje Tuinman
- 24 TOTAAL WITTE KAMER – Gerrit Kouwenaar
- 25 MIRAKEL – Serge van Duijnhoven
- 26 IN HET GRAS – Anna Enquist
- 27 DE MOEDER VAN DE ARCHITECT – Jan-Willem Anker
- 29 *Op mijn rug torste ik de doodskist...* – Mustafa Stitou
- 30 VANDAAG BIJ JE GRAF, LIEVE PAPS – Louis Paul Boon
- 32 TWEE MEEUWEN – H. Marsman
- 34 *kijk*, – Bert Schierbeek
- 36 HOE ZOU JE NU – Merel Morre
- 37 *Heb mij nodig. Kun mij niet missen.* – Herman de
Coninck
- 38 ALLES MAG JE WORDEN – Erik Menkveld
- 39 AL JE GEZICHTEN – Erik Menkveld
- 40 *Ter nagedachtenis;* – Hans Faverey
- 41 *Zonder begeerte, zonder hoop* – Hans Faverey

- 42 ALLES BLIJFT – Gerrit Komrij
- 43 IMMANENT ZELFPORTRET – Pieter Boskma
- 44 OEVERLOOS – Maria Barnas
- 45 ÉÉN KEER – Rob Schouten
- 46 *Het vraagteken, als een baak...* – Erik Solvanger
- 47 *Schrijvend* – Theo Verhaar
- 48 DE VOORBIJE WEEK – Leonard Nolens
- 49 HOE REMCO CAMPERT HONDERDTACHTIG WERD –
Bart Chabot
- 52 OUDE SCHADUWEN – Rudy Kousbroek
- 53 TV-GEDICHT VOOR ACHTERBERG – Simon Vinkenoog
- 55 HET SOUPER – Martinus Nijhoff
- 56 NACHT – Boeli van Leeuwen
- 57 *Er was de bedwelmende werking...* – Tjitske Jansen
- 58 DE BUIGZAAMHEID VAN HET VERDRIET, *dit leven*
zachtjes ken ik bet – Hans Lodeizen
- 59 WAAR IK SLIEP – Tip Marugg
- 60 SOLDATEN – Boeli van Leeuwen
- 61 *(We moesten dagelijks knielen voor die vlag,* – Ellen
Deckwitz
- 62 *rood troost de zon de barde manen van het monster,* –
Armando
- 63 *waar zon is en gapende kust, de tijd weer rijp voor rouw,*
– Armando
- 64 SONNET – Ischa Meijer
- 65 VADER EN ZOON IN HEVIGE REGEN – Judith Herzberg
- 66 DE KLEINSTE VREDE (tweestemmig) – Leo Vroman
- 67 PHOENIX I – M. Vasalis

- 68 DE VAL – Esther Jansma
- 70 PHOENIX II – M. Vasalis
- 71 ZOONTJE – Esther Jansma
- 72 ENDYMION – Hester Knibbe
- 73 AAN DE SLAAP – Anna Enquist
- 74 ASIEL – Esther Jansma
- 75 KAMER I – Hester Knibbe
- 76 OMSLAG – Anna Enquist
- 77 OCHTEND – Esther Jansma
- 79 *Hij built, en uit zijn slaap-versteende ogen* – M. Vasalis
- 80 VERZOEK AAN DE SCHILDER – Anna Enquist
- 81 KIND – M. Vasalis
- 82 PIËTA VAN MICHELANGELO – Hester Knibbe
- 83 EEN MENIGTE – Anna Enquist
- 85 ESSENTIE VAN HET MISSEN – Anna Enquist
- 86 *mijn geweten stond buiten tegen* – Thomas Blondeau
- 87 DE DICHTER HEEFT TE REGELEN – Joost Zwagerman
- 88 DE TULP VOOR HET RAAM – Rogi Wieg
- 89 *Mijn vader viel vaak. In een doorsneeweek* – Wim Brands
- 91 AFSCHIED VAN EEN ONBEKENDE – F. Starik
- 92 TOT BESLUIT – Menno Wigman
- 93 *Ik* – Jan Arends
- 95 DE BOOM VALT OP MIJ – Ilse Starkenburg
- 96 *Ik was een jongeman die scheef in zijn bestaan bing* – Hans Verhagen
- 97 DIES IRAE (8) – Antjie Krog
- 99 ONEINDIG WAKKER – Menno Wigman

LAMENTO

Hier nu langs het lange diepe water
dat ik dacht dat ik dacht dat je altijd maar
dat je altijd maar

hier nu langs het lange diepe water
waar achter oeverriet achter oeverriet de zon
dat ik dacht dat je altijd maar altijd

dat altijd maar je ogen je ogen en de lucht
altijd maar je ogen en de lucht
altijd maar rimpelend in het water rimpelend

dat altijd in levende stilte
dat ik altijd zou leven in levende stilte
dat je altijd maar dat wuivend oeverriet altijd maar

langs het lange diepe water dat altijd maar je huid
dat altijd maar in de middag je huid
altijd maar in de zomer in de middag je huid

dat altijd maar je ogen zouden breken
dat altijd van geluk je ogen zouden breken
altijd maar in de roerloze middag

langs het lange diepe water dat ik dacht
dat ik dacht dat je altijd maar
dat ik dacht dat geluk altijd maar

dat altijd maar het licht roerloos in de middag
dat altijd maar het middaglicht je okeren schouder
je okeren schouder altijd in het middaglicht

dat altijd maar je kreet hangend
altijd maar je vogelkreet hangend
in de middag in de zomer in de lucht

dat altijd maar de levende lucht dat altijd maar
altijd maar het rimpelende water de middag je huid
ik dacht dat alles altijd maar ik dacht dat nooit

hier nu langs het lange diepe water dat nooit
ik dacht dat altijd dat nooit dat je nooit
dat nooit vorst dat geen ijs ooit het water

hier nu langs het lange diepe water dacht ik nooit
dat sneeuw ooit de cipres dacht ik nooit
dat sneeuw nooit de cipres dat je nooit meer

Remco Campert

(Ze vertelt:) je merkt het niet eens aan dat het geheugen
gaat, ik tenminste,
maar aan zijn doen en laten. Onhandigheid,
verkeerd woordgebruik. Hij begon
Hij begon met zijn been te breken met skieën, dat was
uit een soort bravoure. Terwijl hij altijd ontzettend
zorgvuldig was.
Ontzettend zo zorgvuldig was. En ook. Ik

Ik zag het aan zijn tennissen ook.
Hij tenniste niet meer aanvallend,
het was alleen verdedigend.
Op de kinderen redigeerde hij vreemd. Rea.
Dat zei ik.

En continu hetzelfde boek mee op vakantie.

En op zijn werk. Hij wou maar/zo (op de brug) blijven,
(de kapitein op het schip,) zijn
zijn collega's hielden een hand
boven zijn hoofd. Hem de.
Maar steeds iets beginnen dat al af is,
telkens en telkens, het
het ging niet meer.
Uiteindelijk thuis zo lang het tehuis

Nu ik dit zo gezien heb (vertelt ze;
het waait, maar dat is buiten), meegemaakt, hij
ik weet niet eens hoe ik me hem herinneren moet
hij was niet eens niet meer dezelfde

en natuurlijk hij is er ook nog...
maar nu dit zo
weet ik met de dood is er niets meer weet ik
zeker weet ik.

Tonnus Oosterhoff

EEN HERDENKING

Een sneeuwstorm valt altijd in het niet bij de gedachte aan een sneeuwstorm. Ja: koud. Ja: wind. Maar niet de tijdloze ervaring van een blinde wereld, niet het stilzetten van de maalstroom, geen stormoog vol spierwitte gratie.

Toen stond opeens de zomer voor de deur. De eerste hitte zonder jou. Rouw bleek een schokkerige achtervolgingsscène in een duistere steeg op een stralende dag. Hoe hier opeens in het donker in de zon, waar ik je eindeloos misloop?

In het midden van een menigte die de huid afwerpt om verder te zwermen krijg ik je terug. Eerst in flitsen, dan gedachten aan jou zo compleet als een rijzig recept, dwarrelen lang genoeg om weer eens af te dwalen, als in de periferie van een sneeuwstorm die iets goeds verwoestte.

Ik kom er niet uit. Je valt nooit in het niet.

Lieke Marsman

In Nederland overleden meer dan 17.000 mensen door het coronavirus. Nu de coronamaatregelen worden versoepeld staat Dichter des Vaderlands Lieke Marsman een moment stil bij hen en hun geliefden.

BOEGBEELD

In Memoriam Peter R. de Vries (1956-2021)

Je roeit niet tegen de stroom in omdat je denkt
dat je ergens komt. Uiteindelijk komen we nergens,
dat verandert niet, voor niemand – welke keuzes
je ook maakt of nalaat.

Je roeit tegen de stroom in zodat alle mensen
aan de oever kunnen zien dat het wél kan:
niet kiezen voor de minste weerstand.
Zelf wel weten wat je doet.

Onontbeerlijk is de enkeling die onverstoorbaar
verder roeit, die liever ondergaat dan afdrijft.
Onmisbaar ook. En des te meer verloren
voor wie hem nu missen moet.

Ingmar Heytze